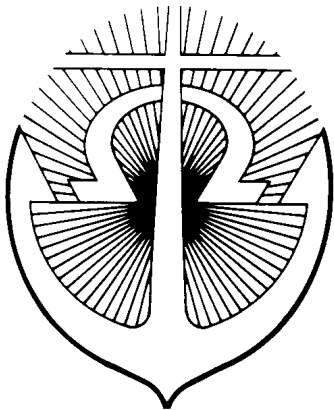

MAGVETÉS

TÖRÖKKOPPÁNY, SZOROSAD, SOMOGYDÖRÖCSKE, MIKLÓSI, KÁRA, ZICS, SOMOGYEGRES,
KAPOLY, SOMOGYMEGGYES, PUSZTASZEMES ÉS KERKEI KÖZSÉGEK
EGYHÁZI KULTURÁLIS LAPJA

2010. XVIII. évf.

— 4. szám —

IV. negyedév

EGY CSENDES ÉJ

Az egyházi év során az evangélium néhány lényeges részét többször is hallhatjuk, hogy Krisztus Urunk tanítása jobban életté válhasson bennünk. Jézus születéséről szóló beszámolót viszont csak egyszer, szenteste éjszakáján olvassuk fel a templomainkban. Különös varázsa van ennek az éjszakának; talán olyanok is eljönnek ilyenkor a templomba, akik máskor csak nagyon ritkán. Dacolva a fagyos sötétséggel, a késői időponttal, megtelik Isten háza, hogy emlékezzünk egy több mint két évezrede történt eseményre, éjszakára, amikor ott, Betlehemben hirtelen *nagy világosság támadt*.

Nem lett nappal, csak a sötétséget egy helyen megtörte a fény. Mintha elővetítené azt a hatalmas küzdelmet, amely végigvonul az egész történelmen és valamennyiünk életén is. A sötétség, a kilátástalanság, a szomorú magány, általános testi vagy lelki nyomorúság az egyik oldalon, míg a fény, a támasz, a társ, az igazi cél a másikon.

De jaj: „*a világosság a sötétségben világít, de a sötétség nem fogadta be.*” Sose tudtán győzni a jóság?

Olvassuk csak tovább az evangéliumot! „*Befogadónak azonban megadta, hogy Isten gyermekeivé legyenek.*” (Jn 1,12) Karácsony üzenetének bátorításáról gyakran elfeledkezünk, amikor újra és újra szembe találjuk magunkat a sötétséggel, a szenvedéssel, a rosszal, és számtalanszor kétségbe esünk: vajon ki tud segíteni?

A karácsonyi csendes éj öröme reményforrás akar lenni egész életünkben. Szent ünnep, amikor meg kell értenünk: a megtestesülésben szétválaszthatatlanul egyesült isteni és emberi. Bátorítás, remény forrása, de egyben figyelmeztetés is. Induljunk a világosság felé!

A fejlődés törvénye, a haladás, a kibontakozás vágya ott él mindannyiunk szívében. Vonz bennünket a jobb lét, a boldogabb kor ígérete. A fejlődés isteni terv is. Kettős síkon mozognak vágyaink. Egyrészt a természetes fejlődés szintjén, másrészt természetünket meghaladó magasságokba akar emelni bennünket Isten.

Nagyon felgyorsult világban élünk. Elég, ha belepillantunk a gyerekek tankönyveibe, mennyire mások, mint amelyekből annak idején mi tanultunk. Azonban gondolkodjunk el, még ha csak a saját eltelt évtizedeinkre is tekintünk vissza: ez idő alatt jobb lett a világ?

Olyan életről álmodunk, abban bízunk, hogy a tudomány fejlődésével visszazsorul a szenvedés, és az emberi lét kiteljesedhet. Amikor az első atombombát ledobták, megértette az emberiség: a tudományban óriás, de erkölcsben törpe.

Korunk hibája nyilván nem az, hogy jobb világot akar; a mi hibánk sem az, hogy a gyerekeknek könnyebb, jobb életet szeretnénk hátrahagyni, mint amilyenben

mi nőttünk fel. A mai ember tévedése ott van, hogy ezt a jobb világot csak félig akarja, mintha a sötétben csak arra vágya, hogy ne fázzon. Tévedésünk ott van, ha azt hisszük, hogy az ember boldog lehet Isten nélkül. Ha azzal áztatjuk magunkat, hogy elég a gyerekeknek a sokezer forintos ajándékot megvenni, attól máris boldogok lesznek. Ha csak félig akarjuk adni nekik a jót.

Hiába nem fázunk, ha a sötétben megtorpanunk, önzőségünkbe gabalyodunk, nem találjuk egymást. Csak a hiányt érezzük, rádöbbenünk, hogy torz a boldogságkeresésünk. Hiába van meg a pénz, ha nincs meg a családi béke, ha nem lehet megbízni a házastársban, ha nem hagyatkozhat a gyerek a szüleiére, az ő hűséges, kitartó szeretetükre, ha nincs testvérünk, igazi barátunk.

Isten szeretete karácsonykor fényt áraszt a világba.

Jézus Krisztusban megmutatta Isten, hogy milyen fontos számára az ember. Közénk jött, mellénk áll. Világosságot hozott, utat mutatott.

Olyan eszmei zűrzavar kavargó körülöttünk! Szekták térítgetnek, gyenge hitünket ezerfelől támadják, gúnyolják, rágalmazzák.

Karácsonykor Isten nem térített: Betlehemben gyermekként jött közénk, egyszerűen, csendben, kiszolgáltatottan. Megmutatta, hogy Isten országa elsősorban nem szó, hanem élet. Jézus tanításának lényegét csak az értheti meg, aki keresztény módon él. Ha engedjük, hogy szüntelenül kétely, tagadás háborgon bennünk, sosem találunk nyugtot. Ha nem születünk újjá Krisztusban, ha nem merjük átadni magunkat neki, továbbra is sötétségben maradunk, kiszolgáltatottjai leszünk az ember- és családellenes ideológiáknak.

Betlehemben pásztorok, királyok képesek voltak leborulni a kisdéd előtt. És mi?...

Imre atya

A bodajki Segítő Mária búcsújáró helyen

Zicsről 2010. szeptember 12-én, Mária neve napján indultunk zarándokútra a Fejér megyei Bodajkra. A Bakony közelében, a Mária zarándokúton található ez az ősrégi település. Bodajkot illeti meg a „legrégibb magyar búcsújáró hely” cím. Már a 9. században vallásos tisztelet vette körül szent kútját. Szent István kezdeményezésére, a Szűzanya tiszteletére kápolnát építettek a Kálvária-hegy közelében. Hagyomány szerint elzarándokolt a településre Szent István, Szent Imre, Szent Gellért és Szent László is. 1728–42 között a búcsújárók befogadására barokk stílusban kegytemplom épült. A templomot díszítő szép freskók egyidősek az építménnyel. 1942-ben mintegy tizenöt-ezer zarándok befogadására alkalmas zarándokudvar kialakítását kezdték meg, szabadtéri oltárral és olaszos árkádsorral.

Zicsről két kisbusszal reggel nyolc órakor indultunk útnak. A bodajki szabadtéri mise előtt megtekintettük a kegytemplomot, körbejártuk a zarándokudvart, gyertyát gyújtottunk és csendesen fohászkodtunk a Segítő Máriához. A szentmisét *Spányi Antal* megyés püspök celebrálta. A mise végén közösen imádkoztuk el az Úrangyalát. A hely szellemétől és a püspök atya szavaitól feltöltődve kis zarándokcsoportunk a délutánt Székesfehérvár óvárosának megtekintésével töltötte. Csendesen imádkoztunk a gótikus eredetű, de a jelenlegi állapotában barokk stílusú Szent István Király Bazilikában. Megnéztük a barátok Szent Imre templomát, amelyet 1720–43 között a hagyomány szerint azon a helyen építettek fel a mariánus ference-

sek, ahol a török hódoltság előtt Szent István király palotája állt, és ahol 1007-ben Szent Imre herceg született.

Sok szép élménnyel gazdagodva a kora esti órákban érkezünk haza. Ezúton fejezzük ki köszönetünket a Zics Faluért Alapítvány vezetőségének, a Miklósi és Zics községek önkormányzatának, *Kristóf Györgyi* és *Fellinger János* polgármestereknek, és a két kisbusz vezetőjének, *Steinbacher Ferenc* és *Hoffman Ferenc* falugondnokoknak.

Zicsi zarándokok

Önkormányzati választások 2010. október 3.

Hagyományainkhoz híven a falvainkat érintő választások eredményeit közöljük. Kívánjuk, hogy az egyes településeken a megválasztott tisztségviselők békességre és a faluközösség javára lássák el feladatukat.

Kapott szavazatok
száma:

Kapoly

Polgármester:	Németh Zoltán	160 (54,42 %)
Képviselők:	Cseh Andrea	146
	Gyurik Csaba	160
	Horváthné Pór Jolán	133
	Vidus Lajos	123

Kára:

Polgármester:	Hoffmann Ferenc	28 (52,83 %)
Képviselők:	Simon Norbert	27
	Veinper Béla Ferenc	28

Kereki

Polgármester:	Marton Lajos	213 (72,70%)
Képviselők:	Balogh Gyuláné	123
	Csicsai László Viktor	109
	Sas Attila	124
	Vinkler Márk	162

Miklósi

Polgármester:	Kristóf Györgyi	115 (100%)
Képviselők:	Beke János	69
	Erbár Ferenc	99
	Steinbacher János	88
	Zsigó Ervin	76

Pusztaszemes

Polgármester:	Mecseki Péterné	187 (82,74%)
Képviselők:	Bauman Zsolt	68
	Kökönyi László	168
	Pintér Zoltán	105
	Zipli Márton	117

Somogydöröcske

Polgármester:	Zoltán Péter	55 (60,44%)
Képviselők:	Dr. Mertz Katalin Zsuzsanna	57
	Peresztegi Ferencné	47
	Peresztegi István	57
	Pongráczné Színek Angéla	57

Somogyegres

Polgármester:	Berta János	58 (52,72%)
Képviselők:	Bite Károly	39
	Horváth Béláné	35
	Jaksó József Sándorné	48
	Lakatos Zsoltné	56

Somogymeggyes

Polgármester:	Weisz József	158 (60,08%)
Képviselők:	Keresztes Zoltánné	97
	Salak Ibolya	108
	Speri József	96
	Varga Sándor	117

Szorosad

Polgármester:	Kendi Tibor	61 (100%)
Képviselők:	Id. Bóka Gábor	58
	Helyes Norbert	35
	Knébel Józsefné	39
	Vincze Gabriella	40

Törökkoppány

Polgármester:	Varga György	211 (100%)
Képviselők:	Barbély Koppány	140
	Kurucz Tibor	104
	Márkus Balázs	117
	Zana István	95

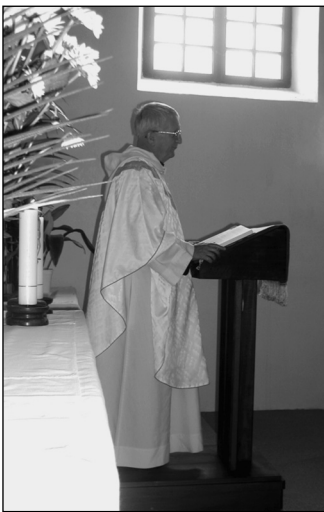
Zics

Polgármester:	Fellinger János	73 (38,42%)
Képviselők:	Baji Zsuzsanna	78
	Bécsi Ferenc	83
	Hoffman Ferenc	76
	Süle Zsolt	58

Miért építették őseink a templomot?

A pusztaszemesi templom 150 éves évfordulójáról

Tegyük fel magunknak a kérdést. Miért építették? Mi építjük-e tovább azt, amit a pusztaszemesiek másfél évszázada elkezdtek? Különbözőképpen felelhetünk rá, mindenestre a leggyakoribb válaszok az alábbiak: ugyan minek tovább építeni, amikor már felépült 150 éve. Nekem

szentmisén tele lehetett, mert az akkori lakosok valószínűleg mindannyian tudták még, hogy melyik irányba kell tartani. Képzeljük el azt a hatalmas örömet, amikor egy új, saját templomot szentelhettek Pusztaszemesen. Hol vagyunk mi ettől? Ők mennyi áldozatot hoztak, hogy mi, a leszármazottaik egy ilyen egyszerűségében is szép helyen hallgathassuk Isten szavát. Nekünk már csak annyi lenne a feladatunk, hogy eljárjunk a misére, fenntartsuk, gondozzuk ezt a felszentelt épületet. Mégis olyan kevesen tesszük meg...

Építjük-e tovább?

Az idei búcsún építettük. *Csicsa István* lelkes kezdeményező volt az ünnepség megszervezésében, míg az önkormányzat megértve a jubileum fontosságát, anyagilag segítette a megvalósítást. Meghívtuk a már oly sokat emlegetett tihanyi zárandokokat, akikkel mára már egészen családias viszonyba kerültünk. Természetesen velük együtt a tihanyi apátság perjelét, *dr. Korzenszky Richárd* atyát is, aki az ünnepi szentmisét celebrálta. A zárandokok kórusa énekével kápráztatta el az ünnepelőket.

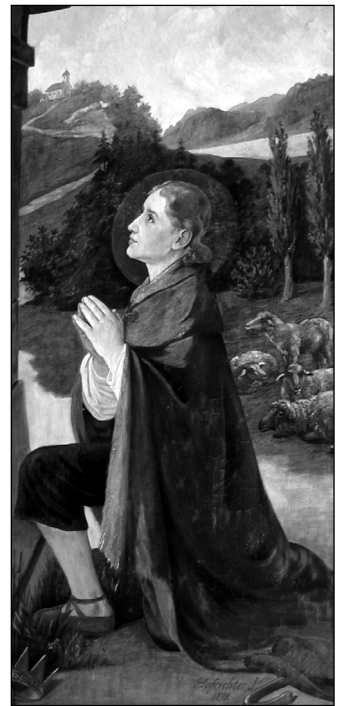
Richárd perjel atya, Jenő prior atya és Imre atya a hívekkel együtt mindannyian ugyanazért gyűltünk össze október 24-én: megszentelni ezt az ünnepet. Imádkozni az

egykori templom építőiért, imádkozni önmagunkért, akik most építhetjük, és imádkozni a jövőben Pusztaszemesen élő Istent kereső emberekért.

Richárd atya a prédikációban felhívta a figyelmünket, legyünk büszkék a templomunkra és tegyünk érte. Ne csak adományokkal, hanem főleg azzal, hogy vasárnaponként és ünnepnapokon rendszeresen eljövünk. Milyen nagy öröm lenne több generációval együtt látni a templomban! Családokat, akik közösen tudnak eljönni hálát adni Jézusnak. S nem csak öröm lenne, hanem az életünk is megváltozna, hiszen Isten kegyelmét sokkal jobban érzi a templomba járó ember.

A búcsúi szentmisén érezhettük, hogy mennyivel fel-emelőbb, amikor tele van a templom; mennyivel másabb, amikor annyi száz együtt mondja a Miatyánkot, mikor annyi szív együtt énekl, az *Isten, áldd meg a magyart*.

A szentmise végén, a 150 éves évfordulóra készített szentképet osztottunk, amely Szent Vendelt, templomunk védőszentjét úgy ábrázolja, ahogyan az oltárképünkön is látható: imádkozva, térdelve. A résztvevőket a templomajton kívül az önkormányzat jóvoltából süteménnyel kínál-

Szent Vendel a pusztaszemesi templom oltárképén

hattuk, a kórust a kultúrházban megvendégelték.

Miért építünk templomokat? Azért, hogy legyen egy hely, ahol a „pihenő napon” áldozatot mutathatunk be, ahol magunkhoz vehetjük Krisztus testét. Különleges, felszentelt, Istent kereső hely, ahol az élet zord tengerétől kicsit elszakadva Jézusra találunk. Építsük, védjük valamennyien a falunkban lévő templomot, hozzunk áldozatot érte, és ez az áldozat visszasugárzik ránk.

Cs. D.

nincs időm ilyenekre, nincs rá pénzem... és sorolhatnánk a kibúvó válaszokat. Egyszerűen ismét meghátrálunk attól, amit azért emeltek nekünk, hogy mutassa a helyes irányt. Elmegyünk mellette, meghallgatjuk a harangokat, megnézzük, kik mennek a szentmisére, amikor pedig feltekintünk a templomunk tornyára, csak az éppen ott pihenő galambokat vesszük észre és nem azt, aki felé mutat: az Urat.

1860-ban ezt a templomot bizonyára nem véletlenül építették ekkorára. Egy-egy

Köszönet a segítőknak

Mindenki ismeri a közmondást: Májusi eső aranyat ér. Sajnos az idén országszerte hatalmas károkat okozott a sok csapadék. A házam hátsó fala sem bírta a megpróbáltatást: kidőlt. Az épület lakhatatlanná vált.

A segítség nem sokáig váratott magára. *Kristóf Györgyi* polgármester asszony embereivel jött a romokat eltakarítani. *Jenő atya* gyűjtést szervezett a környék falvaiban. *Gerbovits Béláék* és *Geiger Györgyék* befogadtak, szállást adtak. A sok szeretet, önzetlen munka, az összefogás meghozta gyümölcsét: a nyár végén újra beköltözhettem lakásomba.

Köszönöm mindenkinek a bátorítást, a jó szót, a pénzbeli és kétféle segítséget!

A Betlehemben megszületett kis Jézus hozzon örömet és boldogságot minden családba! Isten áldása kísérjen minden jó szándékú, segíteni tudó embert!

**Zilizi Józsefné
Miklósi**

Miért fontos, hogy az apák templomba járjanak?

1994-ben népszámlálást tartottak Svájcban, amikor azt is vizsgálták, hogy egy személy vallását tovább viszik-e gyermekei. Az eredmény több mint meghökkentő: a családban egyedül az apa vallási gyakorlata az, ami meghatározza, hogy a gyerekek a jövőben járnak-e templomba vagy sem. Íme néhány adat:

– Ha az apa és anya is rendszeres templomba járó, akkor a gyermekek 33 százaléka rendszeres templomba járó lesz.

– Ha az apa nem rendszeres templomba járó, de az anya igen, akkor a gyermekek 3 százaléka rendszeresen templomba jár.

– Ha az apa nem gyakorolja hitét, míg az anya rendszeresen, akkor a gyermekek 2 százaléka lesz rendszeresen templomba járó.

Az eredmény megdöbbentő, de megerősíti azt, amit a pszichológusok, kriminológusok és a keresztény értékek szerint gondolkodók tudnak: nem lehet ellenszegülni a teremtett rend biológiájának. Az apai befolyás, attól kezdve, hogy a nemzés során meghatározza a gyerek nemét, mindaddig, hogy milyen ritusú temetést kap, nincs arányban a rábizottakkal és az erősen csökkentett szereppel a nyugati liberális társadalomban.

Az anya szerepe mindig is elsődleges marad a meghittség, gondoskodás és nevelés szempontjából. Egyetlen apa sem képes helyettesíteni ezt a fajta kapcsolatot. Hasonlóképpen igaz, hogy amikor a gyermek belép abba a korszakba, amit az otthon helyett a baráti kör jelent, egyre növekvő mértékben vesz példát apjáról. Ahol az apa közömbös, nem odaillő, vagy éppen hiányzik, akkor az elkülönülés és a bekapcsolódás még nehezebb. Ha a gyerekek azt látják, hogy az egyház „női- és gyerekdolog”, ennek megfelelően viselkednek: nem járnak oda, vagy csak sokkal ritkábban.

Érdekes módon tudat alatt a felnőtt nők és férfiak is levonják a következtetést, hogy apu távolléte azt jelzi, hogy a templomba járás nem igazán „felnöttes” dolog. Az elköteleződés szempontjából az anyai szerep a bátorítás és a biztatás, de nem ez az elsődleges a felnőtt utód döntésében.

A megállapítások ugyan a svájci népességre vonatkoznak, de minden bizonnyal hasonló eredményű megállapításokra jutnánk más nyugati országokban, sőt már hazánkban is, ahol egyre nagyobb számban találhatók családok egyedülálló szülőkkel, valamint bonyolult mostoha kapcsolatokkal, vagy ami rosszabb, vándorló férfiszemélyekkel (nevelőapákkal) a háztartásban, akiket nem érdekelnek a „párjuk” gyermekei.

A hiányzó apa – bárki hibájából volt is a válás és bármennyire hűséges is az illető az Egyházhoz – valószínűleg nem fogja a rövid „láthatási időt” gyermekével a templomban tölteni. Az egyik egyházközségben egy fiatal srác arról számolt be, hogy választania kellett, hogy templomba megy, vagy a vasárnapot apuval tölti negyven mérfölddel odébb pecázással és focival. Egy másik, tizenegy éves fiú választása még nehezebb volt: a földi vagy az égi Atya között, a szeretet és a lojalitás keresztkötelékei között. Saját kudarcai által erőltetett, gyötrő érettséggel döntött úgy, hogy a mennyei Atya jobban megérti távollétét, mint a „földi” apja.

Nagy igazság tehát: *ha nincs apa – nincs család – nincs hit.* A férfiak megnyerése és megtartása alapvető fontosságú az Egyház számára, és életbevágó minden anya munkájához, valamint gyermekeink jövője szempontjából.

Robbie Low
írása
alapján

MAGVACSKA

Hittansarok

Karácsony az év legszebb ünnepe. A szeretet ünnepén ajándékot adunk és kapunk, de sokszor elfelejtjük: a legszebb ajándékot az Úr adta. Isten annyira szeretett minket, hogy legdrágább kincsét, egyszülött Fiát küldte el hozzánk. Lehet-e ennél nagyobb ajándék? Karácsonykor a gyermek Jézus ránk mosolyog, s biztat minket: szeressük Istent és egymást. De ne csak decemberben...

Alsósoknak:

1. *Allítsd helyes időrendbe az eseményeket!*

– Jézust szülei 3 napos keresés után végre megtalálják a templomban.

– Mária, mint gyermekét váró anya meglátogatja rokonát, Erzsébetet.

– Gábor angyal hírül viszi Máriának, hogy ő lesz a Megváltó édesanyja.

– Krisztus megszületik Betlehemben.

– Születése után 40 nappal bemutatják Jézust a jeruzsálemi templomban.

2. *Rajzold le a felsorolásból neked legjobban tetsző eseményt!*

3. *Melyik imádság foglalja össze a gyermek Jézus életének Szentírásból ismert mozzanatait?*

A) Hiszekegy B) Örvendetes rózsafüzér C) Üdvözlégy Mária

Felsősöknek:

1. A vasárnapi és ünnepi szentmiséken mindig elimádkozzuk a hitvallást. A következő részlet is ebből való. *Hogyan szól pontosan?*

Étkünr ebekertém, a im düövsséüngértk, lszeáloltt a mölbenny, mgetseetüslt a Sznteelélk erjeélőb Szzü Miátlórá, sé emrrébe ttel...

2. *Mi a hitvallás latin nevének kezdőszava?*

A) Gloria B) Sanctus C) Credo

3. *A szentmise melyik részében imádkozzuk?*

A) Az Ige liturgiájában B) Az Eucharisztia liturgiájában

4. *Mikor keletkezett a misében elhangzó hosszabb formája?*

A) K.r.u. 313-ban, a milánói ediktumban

B) K.r.u. 476-ban, a Római Birodalom bukásakor

C) K.r.u. 325-ben a niceai és 381-ben a konstantinápolyi zsinaton

B. Z.

Valaki értem imádkozott

**Mikor a bűntől meggyötörtén
A lelkem terheket hordozott,
Egyszer csak könnyebb lett a terhem.
Valaki értem imádkozott.**

**Valaki értem imádkozott.
Talán apám, anyám régen?
Talán más is, aki szeret,
Jó barátom vagy testvérem.**

**Én nem tudom, de áldom Istent,
Ki nékem megváltást hozott,
És azt, aki értem csak
Egyszer is imádkozott.**

(Reményik Sándor)

Rác-dúlás Koppányban

A török hódoltság idején a hosszú évtizedeken át hadszínterré vált Dél-Dunántúlon a falvak magyar lakossága vagy a harcok áldozata lett, vagy hogy mentse az életét, a biztonságosabbnak vélt vidékre menekült. A kiürülő falvakba dél felől újabb néprétegek szivárogtak be.

A 16. század második felében keletkezett iratokban említik környékünkön először a rácokat. A „rác” elnevezés Szerbia (Rasica) nevéből ered, tehát a betelepülésük eredetére következtethetünk nevük hallatán. Jelentős adókedvezményt kaptak. Koppány környéki hosszas jelenlétükre több esetben évszázadokon át megmaradt helynevek is utalnak. Emléküket őrzi többek között a Miklósi határban a *Rác-csapás*, a *Rác temető*, és a régebbi térképeken szereplő *Rác-szőlők* elnevezés.

Egy 1580-as években készült összeírás magában Koppányban is említ 15 rác adózót, de a közeli Hidegkút, Szemcse, Pári, Szakcs, Dalmad, Ság falvakat is a délről betelepült balkáni és szerb népesség lakja.

A török uralom megszűnése (1686) után a rácok többsége is délre húzódott vissza. Még két évtized sem telt el, és az Észak-Magyarországon kibontakozó kuruc felkelés kiszélesedésével hamarosan Somogy és Tolna megye is újra zűrzavaros idők, népnymorító hadi események elé nézett. A dunántúli nagybirtokosok zöme kitarthatott a Habsburgok mellett, így Esterházy nádor, Koppány földesura is.

A kuruc sereg 1704 januárjában átkelt a Duna jegén. A dunántúli hadjárat első szakaszában a kuruc csapatok száma hihetetlen gyorsan felduzzadt; végbeliek, kisnemesek, nemesek, parasztok nagy számban csatlakoztak hozzájuk. A kisebb várak őrsege átvált a felkelők oldalára. Hamarosan bevették Székesfehérvárt, Siklóst, majd Simontornyt is. Ostrom alá vették Pécsét. Az ott tapasztalt német és rác ellenállás miatt kirabolták és felgyújtották a várost, több száz németet és rácot megöltek. Majd Szlavóniába vonultak, s egészen Valpóig jutottak. De innentől a bomlás jelei mutatkoztak a kuruc csapatoknál. Több egység felzendült és zászlóstól hazament. Gondok voltak a hadellátás megszervezésével is. A fosztogatás egyre nagyobb lett.

Nincsenek forrásaink, hogy a hódoltság után lassan talpra állni igyekvő Koppányban történt-e atrocitás az átvonuló kurucok részéről, de arról tudunk, hogy a másik veszedelem, a *rác-dúlás* nem kímélte a környék falvait.

Noha kezdetben Rákócziak, Bercsényinek is őszinte szándéka volt az ország déli végein katonáskodó rácok meggyerése a császári csapatok elleni harchoz, azonban a pécsi és az ahhoz hasonló incidensek felborították a friss egyezségüket. A rác csapatok megtorló pusztításba kezdtek. Először a pécsi rácok elleni kuruc kegyetlenkedés megbosszulásaként ők is feldúlták Pécsét, és a magyar lakosok között végeztek népirtást. (A következő megyei összeírás adatai szerint Pécs lakosságának 90%-a elpusztult vagy nem tért vissza.) Februárban pedig már a Duna és Balaton közti területet fosztogatták.

1704 augusztusában Esterházy Pál nádor rendeletére számba vették az *ozorai, dombóvári, pincehelyi, tamási javakat*. Az összeírás felsorolja a rácok kegyetlenkedései miatti veszteségeket. A Koppánnyal kapcsolatos oldal kinagyítva a törökkoppányi templomi helytörténeti gyűjteményben is látható. E szerint:

Ezen Koppány Városbélieknek az Rácságh az Marhájuk Hajtott(a) el, ugyan jobb részin meg maradt az Hel is a Tűztől épen maradt. Ruházatukat meg hunvalókat Hainolt János reájuk gyüvin ennyi Lovat föl rabultatta és mindeneket el vetette. Maguk ez szerint meg vadnak, s mint Következnek:

		Ökör	Ló	Tehén
Nagy Vincze	ennek vagyon	2	-	1
Nagy János	-	2	-	2
Börkös(?) Miklós	-	-	1	-

MÚLTIDÉZŐ

		Ökör	Ló	Tehén
Varga István	ennek vagyon	7	1	2
Csizmazia János	-	-	-	1
Szabó Ignác	-	-	2	2
Gerenczér János	-	-	2	1
Varacska Jakab	-	4	2	1
Babay Iván	-	1	-	1
Szüll(?) Miklós	-	-	-	-
Fias István	-	2	-	2
Vanda(?) János	-	-	1	-
Varga István	-	2	2	1
Kurvari(?) Lukás	-	2	-	-
Balas Gergely	-	-	-	-
Varga Matyás	-	-	-	-
Pordas(?) Tott János	-	-	-	-
Zana Kere...(?)	-	2	-	2
Kürdi István	-	2	-	2
Bornemiza Gergely	-	4	-	2
Bognár Lőrinc	-	2	2	2
Ötvös Mátyás	-	-	-	-
Csuka György	-	2	1	1
Varga Péter	-	-	-	-
Varga Lukás	-	-	-	-
Palutaj Mihály	-	2	-	1
Kaposy(?) János	-	1	-	1
Horvat Martony	-	-	-	1
Kovacs Mátyás	-	4	-	3
Foki György	-	-	-	-
Mészáros György	-	1	-	1
Csuka János	-	-	6	1
Joo János	-	1	-	2
Sziur Szabo János	-	2	-	1
Szücs Tomas	-	-	-	-

1703. esztendőre az Árendát praestálták (megfizették) 50 forint
Vámbul proveniált (bejött) Esztendőn által 26 forint
Korcsma Nyereségből gyűtt Kész pinz 36 forint
Szarvas Marhájokat, Lovakat hajtottak el a rácok No 91.

A rác-dúlás évében tehát Koppány nagyobb használlatainak csaknem felét elhajtották; örülhettek, hogy Tamásihoz és Kónyihoz hasonlóan nem gyújtották fel a települést. A jelentés koppányi embervesztéseket nem sorol fel, bár más forrásból tudjuk, hogy 1704-ben a rácok lötték agyon a szorosadi szőlőhegyen Izsák atyát, a boszniai ferences tartományból jött „tüzes barátot”, aki ideiglenes helyettesként vezette a koppányi plébániát.

Nem szabad azonban az 1704-es pusztításokat egyöntetűen a rácoknak tulajdonítani. A kuruc csapatok szétverésére küldött Heister tábornagy császári hadserege a rácokat megszálló kegyetlenkedéssel és pusztítással tartotta ismét rettegésben a lakosságot. A labanc sereg Kilitinél megszalasztotta Károlyi Sándor kurucit. 1706. február 14-én Vak Bottyán János generális Igalnál szenvedett súlyos vereséget. A hadak átvonulása minden bizonnyal érintette Koppány környékét is, hiszen a Koppány-völgyében régóta jelentős útvonal húzódott. A Koppányszántótól délre található *Lobonc-kútról* azt tartja a hagyomány, hogy annál a forrásnál táboroztak a labancok.

A közölt jelentésben, a névsor elé írt rövid összefoglalóban említett *Hajnolt János* a hajdúval raboltatta, prédáltatta a környék helységeit, a koppányi lakosság 1704-es kifosztását és a lovak elhajtasát az ő számlájukra kell írni.

Dr. Sipos Imre

KÖNYVAJÁNLÁS

Karácsonyból a hittől megvilágosodott értelem munkája, akkor ünneplésünk kezd elerőtlenedni, megbetegedni. Szent Ferenc atyánk nem azért akarta megjeleníteni az Úr Jézus születését a grecciói barlangban, hogy jámbor érzelmek költözzenek a szívébe, hanem hogy saját szemével is szemlélhesse és testestül-lelkestül leborulhasson a megtestesülés szent misztériuma előtt. Hogy egész értelmével és szívével próbálja befogadni, hogy az újszülött Jézus, akit édesanyja szoptat, nem más, mint a magasságbeli, mindenható, mindentudó, önmagától való fölséges, teremtető Isten, aki egy szavával előhozta a nem-létezésből a világot. (...)

Barsai Balázs atya, a sümegi ferences közösség házfőnökének prédikációit, elmélkedéseit sokan hallgatják, olvassák. Mondanivalója elgondolkodtat, útkezesre indít. *És az Ige testté lőn* című karácsonyról írott könyvecskéjében az ünnep eredeti jelentésére világít rá, a „szentséget” állítja szembe korunk szirupos érzélgősségével.

Szeretnék néhány gondolatot idézni a műből. Ezek a sorok, azt hiszem, magukért beszélnek.

„A katolikus egyház sohasem elvont fogalmakat vagy egyetemes emberi érzéseket ünnepel, hanem a háromszemélyű egy Istent és műveit ünnepli. Karácsony sem úgy általában a szeretet ünnepe, az édeskés, megható, kellemes érzelmek ünnepe, hanem Isten irántunk való felfoghatatlan mélységű szeretetének, a szent Fiát hozzánk elküldő Atyaisten, az értünk emberré lett Fiúisten és a megtestesülésben közreműködő Szentlélek Isten szeretetének ünnepe, valamint a megszentelő kegyelem által fölemelt ember: Szűz Mária, Szent József és a többi szentek szeretetének ünnepe. A mi szeretetünk ünnepe pedig annyiban, amennyiben a szeretetünk ebből a forrásból táplálkozik, illetve amennyiben oda viszsztatér: szeretetünk megtisztulásának, megtérésének ünnepe.

Amikor hiányozni kezd a

Belegondoltál-e ebbe valaha? Elfogadtad-e igazán? (...) Lesznek-e csendes óráid, amikor olvasod az Evangéliumot, amikor előveszed a Katolikus Egyház Katekizmusát, és életedben talán először tanulmányozod a Hiszekegy azon cikkelyét, amelyet elsőáldozásodra megtanultál, melyre márc. 25-én és december 25-én letérdeltél: Megtestesült a Szentlélek erejéből, Szűz Máriától és emberré lett.

Van-e ennél nagyobb örömhír? Van-e, aki ennél jobban szeret téged? Ki az, aki vállalta érted, miattad, veled a te halálot, ki mutatta meg testednek és lelkednek, emberi természetednek jövődő dicsőségét? El tud-e ezután téged keseríteni bármi, ami történhet veled? Képzeld el, ha mindenki elhagyna is, Jézus, az élő Isten fia veled van!”

Ez a könyv értékes tanítást ad az ünnepről. Útmutató, az olvasókat a főparancs szellemében terelgető színvonalas munka. Bátran ajánlom mindenki figyelmébe!

(Barsi Balázs atya könyvei megrendelhetők a következő telefonszámon: 06-87/352-983)

Baumann Zoltán

ANYAKÖNYVI HÍREK

2010. III. negyedév

KERESZTELTÉS

Törökkoppányi plébánia területén: Kiss József és Szabó Edit leánya, Alexandra Borbála (júl. 11. – Törökkoppány), **Miklói** plébánia területén: Csonka Bianka fia, Martin Bálint (aug. 15. Somogyegres); Pollák Gábor és Schiller Szabina fia, Csongor Péter (szept. 12. – Miklói) részesült a keresztség szentségében.

ESKÜVŐ

Miklói plébánia területén: Szilágyi Attila és Csonka Ágnes (aug. 14. – Miklói),

Kapolyi plébánia területén: Kovácsik Csaba és Tóth Renáta (szept. 4. – Kereki) szentségi házasságot kötöttek falujuk templomában.

HALÁLOZÁS

(Zárójelben a temetés helye olvasható)

Törökkoppányi plébánia területén: özv. Tobak Györgyné szül. Babonai Anna (93 é. – júl. 3.) (Törökkoppány); Zana Gábor (96 é. – júl. 8.) (Törökkoppány); özv. Bálint Jánosné szül. Szabó Ágnes (81 é. – júl. 14.) (Törökkoppány); özv. Tóth Istvánné szül. Jakab Erzsébet (94 é. – aug. 17.) (Törökkoppány); özv. Pretz Jánosné szül. Albrecht Mária (88 é. – szept. 14.) (Szorosad); Baji Dezső (83 é. – szept. 26.) (Somogydöröcske),

Miklói plébánia területén: Szabó Ilona (84 é. – júl. 4.) (Miklói); Varga Jánosné szül. Kovács Katalin (85 é. – júl. 17.) (Kára); Lalbert István (56 é. – júl. 20.) (Somogyegres); özv. Kovács Ferencné szül. Sebők Mária Irma (84 é. – szept. 24.) (Zics); Csuti István (53 é. – szept. 26.) (Zics),

Kapolyi plébánia területén: özv. Horváth Józsefné szül. Gutman Julianna (74 é. – júl. 7.) (Kereki); özv. Méhes Károlyné szül. Szarvas Mária (75 é. – júl. 12.) (Kapoly); özv. Németh Istvánné szül. Csiker Ilona (79 é. – júl. 18.) (Kereki); Kuczori Imre János (67 é. – júl. 28.) (Kapoly); Szipli Imre (86 é. – júl. 30.) (Pusztaszemes); özv. Krezinger Györgyné szül. Pál Mária (81 é. – aug. 11.) (Pusztaszemes); Szabó János (85 é. – szept. 9.) (Kapoly); özv. Mohai Józsefné szül. Csapó Erzsébet (91 é. – szept. 14.) (Kereki); Magyar József (85 é. – szept. 14.) (Kapoly) elhunyt.

A meghalt hívek lelke Isten irgalmában békességben nyugodjon!

Az imádság nagy erő

Az imádságnak akkora ereje van,
hogy meg tudja változtatni az ember lelkületét:
a szív keserűségét édessé teszi,
a szomorút vidámmá, az ostobát bölcsé,
a félénket merésszé, a gyengét erőssé,
a vakot látóvá, a hideget forróvá.
A nagy Istent az imádság képes lehozni a kicsiny
emberi szívekbe.

(*Helftai Szent Gertrúd*)

MAGVETÉS

Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség időszakos lapja: S.J.P. szerzetesház 8669 Miklói, Petőfi S. u. 49. Tel.: 84/385-179. Szerkesztik: **Dr. Sipos Imre S.J.P. atya** és **Galbavy Jenő József S.J.P. prior atya**. Alapította: † **T. Flink Kornél**. Komputertipográfia: **Szurmay László**. Nyomás: **NYOMDAKÉSZ** — Veszprém, Pázmányi u. 10.